

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Szczecinku

**OCENA STANU BEZPIECZENSTWA
SANITARNEGO POWIATU
SZCZECINECKIEGO
za 2015r.**

Ocena Stanu Sanitarnego i Sytuacji Epidemiologicznej Powiatu Szczecineckiego za 2015 r.

I.	I	Wstęp.....	4
II.	Zagadnienia z zakresu Epidemiologii.....		6
	I	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	
	II	Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej	
	1.	Podmioty działalności leczniczej.	
	1.1	Szpitalne	
	1.2	Oddziały szpitalne prowadzone przez inne podmioty nie związane ze Szpitalem w Szczecinku	
	1.3	Stacjonarna i całodobowa jednostka świadcząca usługi zdrowotne inne niż szpitalne	
	1.4	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria, indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentyków oraz pielęgniarek i położnych.	
III.	Zagadnienia z zakresu Higieny Żywności Żywnienia i Przedmiotów Użytku.....		15
	1.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.	
	2.	Nadzór nad produkcją pierwotną.	
	3.	Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	
	4.	Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.	
	5.	Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia.	
	6.	Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi oraz nową żywnością.	
	7.	Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.	
IV.	Zagadnienia z zakresu Higieny Komunalnej.....		22
	1.1	Stan sanitarny wybranych obiektów	
	1.1.1	Ustępy publiczne	
	1.1.2	Obiekty świadczące usługi hotelarskie skategoryzowane i nie objęte kategoryzacją.	
	1.1.3	Domy Pomocy Społecznej	
	1.1.4	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie wybrane z powyższych usług.	
	1.1.5	Obiekty komunikacji publicznej	
	1.1.6	Cmentarze i zakłady pogrzebowe	
	1.2	Jakość wody przeznaczonej do spożycia.	
	1.2.1	Zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia.	
	1.2.2	Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie.	
	1.2.3	Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej.	
	1.2.4	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia.	

1.2.5	Inne podmioty zaopatrujące w wodę:	
1.2.6	Prowadzone postępowania administracyjne na jakość wody:	
1.2.7	Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie	
1.2.8	Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci	
1.2.9	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne	
1.3	Baseny kąpielowe	
1.3.1	Ocena jakości wody basenowej i stanu sanitarno-technicznego basenów	
1.4	Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej-szpitala	
V.	Zagadnienia z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży	25
1.	Warunki sanitarno-techniczne	
2.	Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.	
3.	Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.	
4.	Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.	
5.	Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. "oddziałach zerowych" w placówkach oświaty.	
6.	Inne formy wychowania przedszkolnego	
VI.	Zagadnienia z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	27
VII.	Zagadnienia z zakresu Higiena Pracy	34
1.	Nadzorowane zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia	
2.	Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w sekcji higieny pracy.	
3.	Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy	
4.	Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.	
5.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.	
6.	Choroby zawodowe.	
7.	Środki zastępcze	
VIII.	Zagadnienia z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	36
IX.	Spis tabel i wykresów	39

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku wykonuje zadania z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie Powiatu Szczecineckiego w skład którego wchodzi miasto Szczecinek i 5 gmin zajmujących obszar o powierzchni 1765 km² zamieszkiwany przez 79437 mieszkańców.

Ustawowe zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowane są wielopłaszczyznowo poprzez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku: Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Epidemiologii, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Nadzoru Zapobiegawczego oraz Oddziału Laboratoryjnego.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego podległego terenu. działalność kontrolno-represyjna w 2015

r. przedstawiała się następująco:

✓ liczba kontroli i wizytacji	- 2112
✓ liczba decyzji merytorycznych	- 312
✓ liczba postanowień	- 32
✓ liczba decyzji płatniczych	- 217 na kwotę 19786,42 zł
✓ liczba mandatów	- 35 na kwotę 5850,00 zł
✓ liczba opinii	- 119

Rozpatrzono 54 wniosków i skarg interwencyjnych od mieszkańców miasta Szczecinek i mieszkańców terenu Powiatu Szczecinek. Najczęściej zgłaszana problematyka skarg i interwencji to:

- ✓ niewłaściwy stan sanitarno – techniczny lokali mieszkalnych;
- ✓ niewłaściwa jakość wody pitnej;
- ✓ niewłaściwa woda w jeziorach;
- ✓ niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych;
- ✓ sprzedaż przeterminowanej żywności;
- ✓ nieprzestrzeganie warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach obrotu żywnością;
- ✓ złego samopoczucia po spożyciu potraw w placówkach małej gastronomii;
- ✓ zapylenie i uciążliwe odory nad miastem Szczecinek;
- ✓ niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne w ośrodkach dla bezdomnych;
- ✓ nieprzestrzeganie procedur sanitarnych w zakładach leczniczych;
- ✓ uchybienia sanitarne w gabinetach kosmetycznych;
- ✓ uciążliwości związane z hałasem pochodzącym z zakładów pracy;
- ✓ problem wszywicy i świerzbu u dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz u dorosłych

W pionie Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku w 2015 r. realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w kierunku nadzoru nad prawidłowymi warunkami produkcji i obrotu żywnością we wszystkich zakładach produkcyjnych i żywienia zbiorowego oraz nad prawidłowymi warunkami wprowadzania do obrotu handlowego żywności. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego realizowano plan poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Kontrolowano zasady wprowadzania do obrotu handlowego materiałów do kontaktu z żywnością, prowadzono nadzór nad kosmetykami ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność znakowania kosmetyków z obowiązującymi przepisami prawa.

Kontynuowano nadzór nad realizacją systemu kontroli wewnętrznej w nadzorowanych zakładach, oceniano stopień wdrożenia Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki

Produkcyjnej(GMP), Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli HACCP. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt – RASFF, identyfikowano i szacowano zagrożenia ze strony żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

W pionie Higieny Komunalnej kontynuowano nadzór nad obiektami użyteczności publicznej, ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. oraz z dnia 13 listopada 2015r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzono stały monitoring kontrolny wody przeznaczonej do spożycia. Pod stałym nadzorem były baseny kąpielowe a w sezonie letnim kąpieliska funkcjonujące na podległym terenie.

W pionie Higieny Pracy kontynuowano nadzór nad zakładami pracy i przeprowadzano kontrole pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy oraz warunków środowiska pracy.

W pionie Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorem objęto placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku letniego i zimowego. Realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w celu egzekwowania właściwych warunków podczas pobytu dzieci i młodzieży w placówkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W pionie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia kontynuowano programy zdrowotne z lat poprzednich jak i nowo wprowadzane zmierzające do podniesienia kultury zdrowotnej społeczeństwa.

W pionie Epidemiologii podejmowano czynności zmierzające do powstrzymania procesu epidemicznego w zakresie chorób zakaźnych i pasożytniczych występujących na podległym terenie poprzez przeprowadzanie wnikliwych dochodzeń epidemiologicznych, unieszkodliwianie źródła zakażenia, przecięcie dróg szerzenia się chorób oraz wzmocnienie odporności osób wrażliwych na zakażenie. Ponadto kontynuowano nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego i zamkniętego w odniesieniu do wymogów obowiązującego prawa.

II. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU EPIDEMIOLOGII

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.

Tabela 1: Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2015r. (tabela).

LP	JEDNOSTKA CHOROBOWA	LICZBA ZACHOROWAŃ	HOSPITALIZACJA	WSKAŹNIK ZAPADALNOŚCI NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	18	9	22,65
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i>	2	0	2,51
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	19	19	23,91
4.	Lamblioza	3	3	3,77
5.	Zakażenie jelitowe wirusowe -rotawirusy A08	93	93	11,70*
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe do lat 2 A 08.0-4	78	78	9,81*
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	5	5	0,62*
8.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	35	35	4,40*
9.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe	25	22	31,47
10.	Listerioza	1	1	1,25
11.	Krztusiec	40	15	50,35
12.	Płonica	33	1	41,54
13.	Róża	6	2	7,55
14.	Kiła	5	1	6,29
15.	Borelioza z Lyme	18	5	22,65
16.	Styczność i narażenia na wściekliznę-potrzeba szczepień	8	0	10,07
17.	Ospa wietrzna	169	2	212,74
18.	Różyczka	6	0	7,55
19.	Wirusowe zapalenie Wątroby typu B przewlekłe	8	3	10,07
20.	Wirusowe zapalenie Wątroby typu C przewlekłe	7	6	8,81
21.	Nowo wykryte zakażenia HIV	4	0	5,03
22.	Świnka	8	0	10,07
23.	Bąblowica	1	1	1,25
24.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1	1,25
25.	Bakteryjne zap. opon mózg. i/lub mózgu w innych chorobach objętych przez MZ-56	2	2	2,51
26.	Bakteryjne zap. opon mózg. i/lub mózgu	3	3	3,77

*wskaźnik liczony na 10 tys.

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie szczecineckim została sporządzona w oparciu o zgłoszone do PSSE w Szczecinku wybrane choroby zakaźne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (*Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. z 2013, poz. 947 z późn. zm.*). Do tutejszej Stacji w roku 2015 wpłynęło **626** zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne z czego **331** wymagało hospitalizacji, przeprowadzono **297** wywiadów.

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych, w tym:

1.1 Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku 2015 zarejestrowano łącznie **158** przypadków bakteryjnych i wirusowych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych w tym:

- **93** przypadki zakażeń rotawirusowych
- **35** przypadków zakażeń adenowirusowych
- **5 przypadków** zakażeń nie określonych
- **25** przypadków biegunki BNO

Ze **158** zarejestrowanych przypadków zakażeń i zatruc pokarmowych, **155** przypadków diagnozowane i leczone było w warunkach szpitalnych.

Wśród zarejestrowanych w 2015 roku zatruc/zakażeń żołądkowo-jelitowych przyczyną 18 zachorowań były bakterie – *Salmonella* (w roku 2014 r. – 4 zachorowania); odnotowano 9 nosicieli, były to osoby wykonujące badania do książeczki zdrowia. Innym zakażeniem bakteryjnym potwierdzonym badaniami mikrobiologicznymi było zakażenie *Clostridium difficile* – 20 zachorowań (2014r odnotowano 2 przypadki). Grupę osób zakażonych *Clostridium difficile* stanowili pacjenci długotrwale leczeni szpitalnie, antybiotykami.

1.1.1. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.

W ocenianym okresie odnotowano 2 zatrucia pokarmowe. Pierwsze miało miejsce w szpitalu dnia 29.01.2015r., w oddziale chirurgii. Czynnikiem etiologicznym był rotawirus, który został potwierdzony epidemiologicznie wśród personelu, jeden potwierdzony wynik badań w kierunku rotawirusów był u pacjenta. Źródłem zakażenia była pielęgniarka, która wcześniej opiekowała się wnukami, prawdopodobnie chorymi – zakażonymi. Liczba osób narażonych na zakażenie wynosiła 25; dzieci nie było. Ogólnie liczba chorych wynosiła 9 osób, w tym 7 osób chorych stanowił personel oraz 2 pacjentów, zgonu nie stwierdzono. Drugi przypadek miał miejsce w restauracji „Dworek Pomorski” w Luboradzy, w którym zorganizowane zostało 2-dniowe spotkanie biznesowe. Narażonych było 41 osób, 14 osób chorych, objawy to głównie nudności, wymioty, biegunka, bóle brzucha, gorączka. 12 osób chorych stanowili goście, 2 osoby to personel (kelner i prokurent) oraz 2 osoby – pracownicy kuchni – zakażeni bezobjawowo. U dziewięciorga osób w badaniach W kierunku *Salmonella* wyhodowano pałeczki *Salmonella enteritidis*. Czynnikiem etiologicznym była *Salmonella enteritidis*, źródłem zakażenia prawdopodobnie była osoba z personelu kuchni – nosiciel.

1.2 Decyzje administracyjne nakazujące osobom podejrzanym lub osobom, u których rozpoznano zakażenie lub zachorowanie na chorobę zakaźną, poddawanie się obowiązkowi wynikającym z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2008r. nr 234, poz. 641 z późn. zm.) ze wskazaniem przyczyny wydania decyzji.

W dniu 26 lutego 2015 r. wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące zakaz wykonywania prac przy kontakcie z żywnością osobom (2 pracowników kuchni – bezobjawowy, 1 kelner – osoba chora) u których wyhodowano pałeczki *Salmonella enteritidis*. Zakażenie pałeczką *Salmonella* spowodowało zatrucie pokarmowe, jakie miało miejsce podczas spotkania

biznesowego. Po wykluczeniu nosicielstwa i wykonaniu 3 – krotnych badań kontrolnych i uzyskaniu ujemnych wyników badań kału w kierunku schorzeń jelitowych – *Salmonella enteritidis* przywrócono pracowników do pracy z żywnością.

1.3 Wirusowe Zapalenia Wątroby.

1.3.1 Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano zachorowania na WZW typu „A”.

1.3.2 Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”

W porównaniu do roku 2014 w którym odnotowano 1 przypadek zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „B”, liczba zgłoszeń w 2015r wyniosła 8. Nastąpił wzrost zachorowań (zapadalność 10,07). Grupą chorującą stanowili jedna kobieta w wieku 35 lat z terenu miejskiego i siedmiu mężczyzn w przedziale wiekowym (od 21 do 64 lat) z czego 2 z terenu wiejskiego i 5 z terenu miejskiego. Cztery przypadki wymagały hospitalizacji.

1.3.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”

W porównaniu do roku 2014 w którym odnotowano 3 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „C”, liczba zgłoszeń w 2015r wyniosła 7. Nastąpił wzrost zachorowań (zapadalność 8,81). Grupą chorującą stanowiły dwie kobiety w wieku 37 i 47 lat (1 z terenu miejskiego i 1 z terenu wiejskiego) i pięciu mężczyzn w przedziale wiekowym (od 29 do 67 lat) z czego 1 mężczyzna z terenu wiejskiego i 4 mężczyzn z terenu miejskiego. Sześć przypadków wymagało hospitalizacji.

W roku 2015 nowo wykryte **nosicielstwo** wirusa HCV zarejestrowano u 20 osób a nosicielstwo Ag Hbs zarejestrowano u 9 osób. Aktualnie w rejestrach tutejszej Stacji figuruje 582 nosicielei hepatotropowych wirusów wątroby w tym:

- 436 – nosicielei HBV
- 142 – nosicielei HCV
- 4 – nosicielei HCV i HBV

1.4 Grypa sezonowa, grypa wywołana wirusem A/H1N1

W 2015 roku na terenie powiatu szczecineckiego zarejestrowano 1624 przypadki (1189 w roku 2014) podejrzeń zachorowań na grypę sezonową, najliczniejszą grupą chorującą stanowiły osoby między 15 a 64 rokiem życia (967 osób) i osoby między 5-14 rż (251 osób). Hospitalizowanych z uwagi na problemy oddechowe było 18 osób z czego 8 dzieci w wieku od 0-4, 5 osób w wieku od 15-64 i 5 osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Porównując do ubiegłego roku zaobserwowano wzrost zachorowań o 435 osób. Wszystkie zachorowania rozpoznano na podstawie objawów klinicznych. Osób zaszczepionych p/grypie było 1446.

1.5 Choroby wieku dziecięcego.

1.5.1 Odra.

Na terenie powiatu w 2015 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na odrę.

1.5.2 Ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

Na terenie powiatu w 2015 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

1.5.3 Krztusiec.

W porównaniu do 2014 roku w którym odnotowano 4 zachorowania, liczba zgłoszeń w 2015 roku wynosi 40. Odnotowano duży wzrost zachorowań (zapadalność 50,35). Populację zachorowań stanowią grupy: od 01 rż. do 04 rż. (4), od 05 rż. do 09 rż.(4), od 10 rż. do 14 rż. (12), od 15 rż. do 19 rż. (11) i powyżej 20 rż. (9).

Trzydziestu dwóch chorujących było uodpornionych p/krztuścowi. Hospitalizacji wymagało 15 chorujących. 37 przypadki zostały zakwalifikowane jako przypadki potwierdzone i 3 przypadki możliwe. U osób chorych wykonano badania stwierdzające wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw *Bordetella pertusis*.

1.5.4 Ospa wietrzna.

W roku sprawozdawczym odnotowano duży spadek zapadalności na ospę wietrzną w porównaniu do poprzedniego roku. Ogółem w 2015 roku w powiecie szczecineckim odnotowano 169 zachorowania (zapadalność 212,74) – 80 zachorowań wśród płci żeńskiej i 89 zachorowań wśród płci męskiej. Populację zachorowań stanowiły grupy: 0 rż (3), od 01rż do 04 rż (99), od 05 rż do 09 rż (40), od 10 rż do 14 rż (10), od 15 rż do 19 rż (4), od 20 rż do 24 rż (4), od 25 rż do 29 rż (3) i powyżej 30 rż (6). Na podległym terenie w 2015r. wg w/w kryteriów do nieodpłatnego zaszczepienia oraz na koszt rodziców zaszczepiono łącznie 74 dzieci. Dwa przypadki wymagały hospitalizacji.

1.5.5 Różyczka.

W porównaniu do 2014 r. w którym odnotowano 6 zachorowań, liczba zgłoszeń w 2015 roku utrzymała się na tym samym poziomie – zanotowano też przypadków 6 zachorowań. Grupą chorującą stanowiły jedna dziewczynka w wieku 5 lat, kobieta w wieku 21 lat i czterech chłopców w wieku od 2 do 15 lat. Czworo dzieci było zaszczepionych jedną dawką szczepionki, jeden chłopiec dwiema dawkami szczepionki i kobieta w wieku 21 lat nie była szczepiona. Zachorowania nie wymagały hospitalizacji.

1.5.6 Nagminne zapalenie przyusznic – świnka.

W porównaniu z rokiem 2014 zanotowano wzrost zarejestrowanych zachorowań. Odnotowano 8 zachorowań, wśród populacji żeńskiej 3 zachorowania i 5 zachorowań wśród populacji męskiej. Dotyczyły dzieci w grupie wiekowej od 4 do 13 lat (6 dzieci) i 2 mężczyzn powyżej 55 rż. Spośród 8 osób, które uległy zachorowaniu 2 osoby nie były szczepione (mężczyźni powyżej 55 rż). 5 dzieci otrzymało 1 dawkę i jedno dziecko otrzymało 2 dawki szczepionki Priorix. Nie było hospitalizacji.

1.5.7 Płonica.

W 2015 roku na terenie powiatu szczecineckiego odnotowano spadek zachorowań na płonicę. Zarejestrowano 33 przypadki zachorowania, 19 przypadków wśród populacji żeńskiej i 14 przypadków wśród populacji męskiej. Zachorowania te dotyczyły dzieci w grupie wiekowej od 1 do 9 lat (32 dzieci) i 1 kobieta w wieku 24 lat. Jeden przypadek wymagał hospitalizacji, była to dziewczynka w wieku 5 lat.

1.5 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

1.6.1 Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

Zarejestrowano 4 przypadki zachorowania. Dotyczyły dziecka płci żeńskiej w wieku 4 miesięcy z terenu miejskiego oraz 3 mężczyzn w przedziale wiekowym (od 45 do 64 lat) z tego 1 mężczyzna z terenu miejskiego i 2 mężczyzn z terenu wiejskiego. Wszystkie zarejestrowane wymagały hospitalizacji. W jednym przypadku czynnikiem chorobotwórczym były pałeczki *Streptococcus pneumoniae*. W pozostałych przypadkach – posiewy płynu mózgowo-rdzeniowego były ujemne.

1.6.2 Wirusowe zapalenie opon mózgowych.

W roku 2015 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania. Zachorowanie to dotyczyło mężczyzny w wieku 22 lat z obszaru miejskiego. Przypadek ten wymagał hospitalizacji. Czynniki chorobotwórczy w tym przypadku nie został ustalony.

1.6.3 Wirusowe zapalenie mózgu.

W roku 2015 nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie mózgu.

1.7 Inwazyjna choroba meningokokowa.

Na terenie powiatu w 2015 roku nie odnotowano inwazyjnej choroby meningokokowej.

1.8 Borelioza z Lyme.

W 2015 roku odnotowano niewielki wzrost zapadalności na boreliozę w stosunku do roku poprzedniego o 2 przypadki. Łącznie zarejestrowano 18 przypadków tej choroby – 5 osób hospitalizowanych. Chorzy na boreliozę stanowią grupę osób dorosłych: 5 mężczyzn i 9 kobiet oraz 3 dzieci od 4 do 11 lat. Przeważającą postacią boreliozy to skórna (12), stawowa (5) i 1 postać neurologiczna. Do wymienionej grupy przeważającą liczbę bo, aż 4 osoby stanowią pracownicy leśni, pozostali to rolnicy i miłośnicy grzybobrań.

1.9 Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień.

W roku 2015r. zarejestrowano 129 przypadków pokąsań w tym 34 dzieci do 14 roku życia przez zwierzęta domowe i dzikie i tyle też przeprowadzonych było dochodzeń epidemiologicznych. Do szczepień zakwalifikowano 8 osób w tym 2 dzieci do 14 roku życia. Były to osoby pokąsane przez nieznaną psę (3), koty (2), nietoperza (1), szczura(1) i jastrzębia (1).

Tabela 2: Pokąsania przez zwierzęta

ROK	2013	2014	2015
Liczba pokąsań :			
-ogółem	149	161	129
-w tym dzieci do lat 14	33	36	34
Liczba pokąsań przez poszczególne zwierzęta: PSY	122	138	107
➤ koty	25	20	18
➤ szczur domowy	1	-	1
➤ nietoperz	-	1	1
➤ szczur dziki	-	1	-
➤ fretka	-	1	-
➤ mysz dzika	-	-	1
➤ jastrząb	-	-	1
➤ inne - koń	1	-	-
➤ zwierzę nieznanie	-	-	-
Liczba osób zakwalifikowanych do szczepień przeciw wściekliznie	15	13	8

1.10. Choroby przenoszone drogą płciową

Tabela 3: Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2015

Wyszczególnienie	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ w tym:					
	ogółem	Kłosa		Rzeżączka		Inne
		razem	przypadek możliwy	razem	Przypadek możliwy	chlamydie
Powiat :	5	5	0	0	0	0
W tym:						
Miasto	4	4	-	-	-	-
Wieś	1	1	-	-	-	-
Mężczyźni	3	3	-	-	-	-
Kobiety	2	2	-	-	-	-
Wg grup wiekowych:						
0 - 14	1	1	-	-	-	-
15 - 19	1	1	-	-	-	-
20 - 29	2	2	-	-	-	-
30 - 44	1	1	-	-	-	-
45 - 64	-	-	-	-	-	-
65 i więcej	-	-	-	-	-	-
Liczba osób objętych nadzorem: ogółem	5					

1.11. Gruźlica

Tabela 4: Zachorowania na gruźlicę

Wyszczególnienie	Gruźlica				
	wszystkie postacie	w tym			
		razem	Płucna		innych narządów
			zakaźna (prątkująca)	niezakaźna	
Powiat szczecinecki	5	5	3	2	-
W tym:					
Miasto	2	2	1	1	-
Wieś	3	3	2	1	-
Mężczyźni	3	3	1	2	-
Kobiety	2	2	2	-	-
Wg grup wiekowych:					
0 – 14	-	-	-	-	-
15 – 19	-	-	-	-	-
20 – 29	-	-	-	-	-
30 – 44	-	1	-	-	-
45 – 64	-	-	1	1	-
65 i więcej	-	-	1	1	-
Liczba osób objętych nadzorem: ogółem	2				

2. Realizacja szczepień ochronnych

W 2015 r. Program Szczepień Ochronnych realizowany był przez 19 świadczeniodawców w 26 gabinetach szczepień, które obejmowały swoją opieką 14597 dzieci i młodzieży do 19 roku życia. W 2015 r. przeprowadzono 51 kontroli punktów szczepień. W trakcie przeprowadzonych kontroli gabinetów szczepień szczególną uwagę zwracano na:

- ✓ wykonawstwo szczepień ochronnych
- ✓ dokumentację szczepień obowiązkowych i zalecanych
- ✓ zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych
- ✓ sporządzanie rocznych sprawozdań ze stanu uodpornienia oraz kwartalnych sprawozdań z zużycia szczepionek i ruchu kart uodpornienia
- ✓ warunki przechowywania i gospodarkę szczepionkami
- ✓ zachowanie łańcucha chłodniczego podczas transportu szczepionek
- ✓ sposób postępowania z odpadami medycznymi
- ✓ bieżący stan sanitarny w punktach szczepień.

W 2015r. wystąpiły zakłócenia w dostawie szczepionki p/błonicy, tężcowi, krztuścowi dla 6-latków, dlatego też wykonawstwo szczepień jest niższe w stosunku do roku poprzedniego i wynosi 98,7%.Szczepienia w pozostałych rocznikach przebiegały prawidłowo, zgodnie z kalendarzem szczepień.

Tabela 5. Stan zaszczepienia w roku 2015 r. osób narażonych na zakażenie (tężec, wścieklizna) oraz osób szczepionych szczepionkami nie finansowanymi przez Ministerstwo Zdrowia.

RODZAJ SZCZEPIENIA	LICZBA OSÓB ZASZCZEPIONYCH	LICZBA OSÓB ZASZCZEPIONYCH
	2014	2015
Tężec	1034	987
Wścieklizna	13	9
Grypa	1662	1458
Kleszczowe zapalenie mózgu	27	60
Ospa wietrzna	110	74
Neisseria meningitidis	31	35
Wirus brodawczaka	137	134
WZW A	34	17
Rotawirusy	84	105
Streptococcus pneumoniae	328	367

2.1 Niepożądane odczyny poszczepienne

W 2015 r. zanotowano 1 łagodny niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) po szczepieniu szczepionką DTP – II dawka.

Tabela 6. Stan zaszczepienia p/WZW typu B w populacji do 14r.ż powiatu w latach 2011 – 2015

ROK	DZIECI DO LAT 14	DZIECI ZASZCZEPIONE	%	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKAŃCY ZASZCZEPION I	%
2011	11444	11069	96,7	76868	18367	23,9
2012	11178	10808	96,7	79437	19123	24,1
2013	11006	10637	96,7	79356	20327	25,6
2014	10555	10207	96,7	78829	16426	20,8
2015	10543	10226	97,0	79437	17148	21,6

Tabela 7: Odsetek zaszczepionych przeciwko WZW A w populacji powiatu w latach 2011– 2015

ROK	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKAŃCY ZASZCZEPION I PRZECIW WZW A W DANYM ROKU	%
2011	76868	44	0,06
2012	79437	21	0,03
2013	79356	43	0,05
2014	78829	34	0,04
2015	79437	17	0,02

Tabela 8.: Odsetek zaszczepionych przeciwko grypie na terenie Powiatu Szczecinek w latach 2011-2015r.

ROK	MIESZKAŃCY POWIATU	MIESZKAŃCY ZASZCZEPION I PRZECIW GRYPIE W DANYM ROKU	%
2011	76868	2107	2,7
2012	79437	1535	1,9
2013	79356	3279	4,1
2014	78829	1662	2,1
2015	79437	1458	1,8

WNIOSKI:

1. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie szczecineckim w 2015 roku była dobra i bez zastrzeżeń. Nie odnotowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla społeczeństwa i konieczność natychmiastowego wdrożenia procedury przeciw epidemicznej.
2. W zakresie chorób wieku dziecięcego obserwujemy cykliczną zmienność liczby zachorowań. Zanotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną a wzrost zachorowań na krztuśca oraz zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczkę Salmonella.
3. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz wdrażanie działań przeciw epidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.

4. Niepokojącym zjawiskiem staje się coraz większa liczba dzieci niezaszczepionych. Pomimo prowadzonej edukacji przez lekarzy, pielęgniarki pracownika inspekcji, nie odnotowano żadnej poprawy.

II STAN SANITARNY PODMIOTÓW DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ

1. Podmioty działalności leczniczej

1.1 Szpitale

Od 01 stycznia 2014 roku organem właściwym w sprawie zadań i kompetencji dla szpitala powiatowego pod nazwą „Szpital w Szczecinku” jest Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie

1.2 Oddziały szpitalne prowadzone przez inne podmioty nie związane ze Szpitalem w Szczecinku.

Na terenie powiatu szczecineckiego zlokalizowane są inne szpitale prowadzące działalność leczniczą w zakresie:

- **Kardiologii – Centrum Kardiologii ALLENORT” ul. Kilińskiego 7 w Szczecinku, siedziba podmiotu leczniczego znajduje się w Warszawie „Kliniki Allenort” Sp. z o.o;**
- **Chirurgii oka – Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka” przy ul. Kościuszki 38b Szczecinek (Pomorski Ośrodek Diagnostyki Medycznej „Podimed”);**
- **Nefrologii i stacji dializ – Centrum Usług Medycznych DIALIZA Sp. z o.o. ul. Kilińskiego 7 Szczecinek ;**
- **Zdrowia psychicznego – PZOZ „Salus” ul. Kościuszki 38C Szczecinek**

Wszystkie szpitale są dostosowane do wymogów prawa i wyposażone w sprzęt, urządzenia niezbędne do wykonywania określonej działalności. Szpitale kontrolowane są 2 razy w roku lub częściej w zależności od potrzeb, w zakresie stanu sanitarno-higienicznego, w tym postępowania z odpadami medycznymi, utrzymania czystości, postępowania z narzędziami wielorazowego użytku, z bielizną szpitalną, żywienia zbiorowego, oceny szpitala w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych. W szpitalu, w oddziałach celem zapobiegania szerzeniu się zakażeń szpitalnych stosuje opracowane procedury medyczne. W trakcie kontroli sanitarnych bieżących, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie odnotowano zakażeń szpitalnych oraz skarg.

W wymienionych oddziałach szpitalnych zgodnie z *ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 r.* powołane zostały Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Część szpitali w dalszym ciągu boryka się z zatrudnieniem specjalisty mikrobiologa (zbyt miała liczba do potrzeb).

1.3 Stacjonarna i całodobowa jednostka świadcząca usługi zdrowotne inne niż szpitale.

Na terenie miasta Szczecinek funkcjonuje stacjonarna i całodobowa jednostka świadcząca usługi zdrowotne inne niż szpitalne, którą jest Patronka Sp. z o.o. zlokalizowana przy ul. Lelewela 15 oraz ul. Staszica 6 w Szczecinku. Zakład świadczy usługi w zakresie opiekuńczo-pielęgnacyjnym oraz w zakresie terapii leczenia uzależnień. Podobnie jak w wyżej wymienionych szpitalach zakres kontroli jest taki sam, tutaj również nie stwierdzono nieprawidłowości, nie odnotowano zakażeń szpitalnych oraz skarg.

1.4 Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych

Przychodnie, poradnie zostały dostosowane do *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., w sprawie wymaga, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.*

Działania zapobiegające szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych obejmują między innymi opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W trakcie kontroli ocenia się przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne pomieszczeń, przestrzegania przepisów sanitarno-higienicznych punktów szczepień oraz dystrybucji szczepionek i wykonywanie szczepień ochronnych, wykonywania kontroli wewnętrznych zgodnie z rozporządzeniem z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych (Dz.U.2010.100.646), nie stwierdzono nieprawidłowości, nie odnotowano zakażeń szpitalnych oraz odnotowano 1 skargę.

Praktyki dentystów i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie – stan techniczny pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń. W ocenie stanu sanitarnego pod uwagę brano warunki techniczno-sanitarne pomieszczeń i funkcjonalność, sposób gromadzenia i postępowania z odpadami medycznymi, proces postępowania z narzędziami wielorazowego użytku po ich zastosowaniu, wyposażenie stanowisk mycia i dezynfekcji rąk oraz stanowisk obróbki „brudnych” i „czystych” narzędzi stomatologicznych. Ocenie podlegały także procedury dotyczące powyższych zagadnień.

Praktyki pielęgniarskie usytuowane w placówkach leczniczych lub w szkołach (gabinety szkolne). Stan techniczny pomieszczeń, w których świadczone są usługi medyczne nie budzi zastrzeżeń. Stan sanitarny i wyposażenie toreb wyjazdowych pielęgniarek środowiskowych pracujących w terenie bez zastrzeżeń.

III. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem działania sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku jest zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań sanitarno – zdrowotnych oraz pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzony jest w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz analizę zagrożeń w powiecie.

Prowadzone działania dotyczą:

- oceny warunków sanitarno – higienicznych i technicznych produkcji i dystrybucji sprzedaży, transportu środków spożywczych, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną, próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- monitorowanie wycofanej z obrotu żywności, kosmetyków i przedmiotów użytku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (system RASFF i RAPEX);
- nadzór nad kosmetykami, w tym ocena ich znakowania;

- realizacja zamierzeń zaplanowanych corocznie w polityce przedsięwzięć dla powiatu w oparciu o wytyczne GIS.

1. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

W roku 2015r. nadzorem sanitarnym objęto **814** zakładów, w tym:

- produkcji żywności – **45**
- obrotu żywnością – **570**
- żywienia zbiorowego – **189**, w tym zamkniętego – **83**
- obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – **6**
- obrotu kosmetykami – **4**

W 2015 r. zgodnie z opracowanym rocznym harmonogramem kontroli oraz w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego, przeprowadzono ogółem **683** kontroli i rekontroli.

Zatwierdzono **115** zakładów. Większość wydanych decyzji zatwierdzających nie dotyczyła nowych obiektów lecz zakładów, w których nastąpiła zmiana podmiotu prowadzącego działalność w danym zakładzie, **7** zakładów zatwierdzono warunkowo na okres trzech miesięcy z uwagi na konieczność opracowania i wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu bezpieczeństwa żywności HACCP.

W 2015 r. na terenie objętym nadzorem sanitarnym powstało **66** nowych zakładów, w tym: 1 zakład produkcji żywności (automat do produkcji lodów), 20 zakładów obrotu żywnością, 10 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 3 zakłady małej gastronomii, 2 zakłady żywienia zbiorowo typu zamkniętego, 16 obiektów tymczasowych i ruchomych, 8 środków transportu do przewozu żywności, 2 zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością i 4 zakłady tzw. produkcji pierwotnej; natomiast 30 zakładów zostało wykreślonych z rejestru z powodu całkowitej likwidacji działalności.

W 2015 r. wydano ogółem 28 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego z wyznaczonym terminem usunięcia nieprawidłowości; zalecenia dotyczyły głównie zapewnienia prawidłowych gładkich, nieuszkodzonych powierzchni ścian, sufitów i podłóg oraz dobrego stanu technicznego wyposażenia i sprzętu do kontaktu z żywnością w zakładach oraz opracowania i wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu HACCP. Część decyzji została wykonana, co potwierdzono w przeprowadzonych kontrolach sprawdzających; przedsiębiorcy podjęli działania w celu poprawy warunków, część decyzji jest w trakcie wykonywania. W 2015r. nie wydano decyzji dotyczących unieruchomienia lub przerwania działalności całego lub części zakładu.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w skontrolowanych zakładach było:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny w zakładzie – brudne powierzchnie i urządzenia,
- przechowywanie środków spożywczych w nieodpowiedniej temperaturze, w tym środków spożywczych wymagającej zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- niezachowanie segregacji masy towarowej,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości bądź terminu przydatności do spożycia,
- brak wdrożonych procedur systemu HACCP.

W następstwie stwierdzenia rażących zaniedbań sanitarnych na właścicieli zakładów nałożono ogółem **35** mandatów karnych na sumę **5850,00** zł, w tym:

- 1 w zakładzie produkcji żywności (piekarni),
- 25 w zakładach obrotu żywnością – sklepach,
- 2 w kioskach spożywczych,
- 3 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego (bary restauracje),
- 2 w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stołówka w domu wczasowym, stołówka w ośrodku dla osób bezdomnych)
- 2 na imprezie masowej w Bornem Sulinowie.

Wszystkie uchybienia zostały usunięte w niezwłocznych terminach, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające. W 2015 r. decyzji zakazujących wprowadzania produktu do obrotu nie wydano, wniosków do Sądu o ukaranie nie składano.

W 2015r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku wpłynęły **33** interwencje klientów dotyczące niewłaściwych warunków produkcji, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego. Zarzuty składane w interwencjach najczęściej dotyczyły: niezachowania higieny przy sprzedaży żywności, niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów żywnościowych, wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej oraz niewłaściwych warunków przechowywania żywności wymagającej zachowania łańcucha chłodniczego.

Każda złożona interwencja została rozpatrzona w wyznaczonym terminie. We wskazanych zakładach przeprowadzono czynności kontrolne. W przypadku podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu, pobrano do badań laboratoryjnych próbki tej żywności. W żadnym przypadku nie zakwestionowano jakości zdrowotnej pobranej do badań żywności.

Zarzuty składane w interwencjach potwierdziły się w **4** przypadkach. Osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi, wydano polecenia usunięcia nieprawidłowości. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę. W pozostałych przypadkach w czasie przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości wskazanych przez osoby wnoszące interwencje.

Tabela 9: Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2015 r.

Lp	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów	Ilość kontroli	Mandaty		Decyzje administracyjne				Decyzje rachunki
				Ilość	Kwota	Poprawa stanu sanitarnego	Wstrzymanie działalności	Decyzje zatwierdzające zakłady	Decyzje wykreślające z rejestru	
1.	Zakłady produkcyjne	45	49	1	200	4	0	5	2	13
2.	Zakłady żywienia zbiorowego	189	205	5	500	13	0	38	17	23
3.	Zakłady obrotu żywnością	570	393	27	4150	21	0	71	41	74
4.	Zakłady obrotu kosmetykami	4	6	0	0	0	0	0	0	0
5.	Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	6	3	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 10: Dane dotyczące działalności nadzorczej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2014 – 2015

		Rok	
		2014	2015
1.	Ilość przeprowadzonych kontroli	697	683
2.	Pobrane próbki środków spożywczych, przedmiotów użytku i kosmetyków oraz próbki sanitarne	214	183
3.	Mandaty: ilość/kwota (zł)	23/4250	35/5850
4.	Ilość wydanych decyzji administracyjnych	222	154

2. Nadzór nad produkcją pierwotną.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku wpisanych jest 19 podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. produkcji pierwotnej, są to głównie niewielcy rolnicy, prowadzący uprawę owoców, warzyw, które dostarczają do zakładów żywienia zbiorowego na terenie powiatu szczecineckiego lub wprowadzają do obrotu na terenie targowisk (działalność sezonowa, letnia).

W 2015r. zaplanowano 5 kontroli u producentów produkcji pierwotnej. Kontrole przeprowadzono zgodnie z planem.

W czasie kontroli sprawdzano m.in. zagadnienia dotyczące:

- jakości wody stosowanej do podlewania, zapewnienia dostępu wszystkich pracowników do toalet w pobliżu plantacji oraz dostępu do czystej, bieżącej wody do mycia i suszenia rąk, a także mydła, przestrzegania zakazu pracy osób z objawami takimi jak: biegunka, wymioty, temperatura, kaszel lub ostra żółtaczka, posiadania czystej odzieży przy wykonywaniu pracy, egzekwowania zakazu palenia i płucia podczas wykonywania zajęć, czystości i jakości stosowanych pojemników, naczyń do zbioru.

W czasie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że działalność nadzorowanych podmiotów obejmuje uprawę niewielkich ilości głównie owoców, warzyw i wprowadzanie ich do obrotu na targowiskach oraz dostarczanie do zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stołówki szkolne). W czasie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2015r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną wspólnie z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w ramach realizacji porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego (kontrolą objęta została plantacja truskawek zlokalizowana na terenie naszego powiatu). W czasie kontroli oceniono warunki sanitarno-higieniczne na etapie zbioru owoców. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. Ponadto w czasie kontroli zostały pobrane próbki owoców (truskawek) do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych (*Salmonella* w 25 g – obecność, *Listeria monocytogenes* – liczba w 1 g, *Escherichia coli* O157 w 25 g – obecność) – 5 próbek oraz zanieczyszczenia metalami ciężkimi (ołów, kadm, arsen, rtęć) – 1 próbka. Próbki w badanym zakresie nie zostały zakwestionowane. Zanieczyszczeń nie stwierdzono.

3. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Państwowa Inspekcja Sanitarna od stycznia 2005 r. realizuje opracowany na szczeblu centralnym, zgodnie z zasadami określonymi przez Komisję Europejską, plan poboru próbek żywności krajowej i importowanej. Ponadto w ramach sprawowania bieżącego nadzoru

sanitarnego do badań laboratoryjnych pobierane są próbki żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz próbki sanitarne (wymazy i tzw. zmiotki) w związku ze zgłaszanymi interwencjami klientów.

W 2015 r. do badań laboratoryjnych z terenu powiatu szczecineckiego pobrano łącznie **183** próbki, w tym:

- próbek żywności – 148
- kosmetyków – 4
- wymazów sanitarnych – 24
- zmiotek – 3
- materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – 4

Spośród wyżej pobranych próbek:

- 178 próbek pochodziło z kraju oraz UE
- 5 próbek było z importu

Tabela 11: Jakość zdrowotna krajowych i importowanych środków spożywczych

Grupa asortymentowa	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Mięso, podroby i przetwory mięsne	5	0
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	16	0
Ryby, owoce morza i ich przetwory	7	0
Mleko i przetwory mleczne	36	15
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo - mączne	5	0
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	21	0
Warzywa i przetwory warzywne	13	0
Owoce i przetwory owocowe	14	0
Grzyby	1	0
Napoje alkoholowe	2	0
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	2	0
Tłuszcze roślinne	1	0
Koncentraty spożywcze	1	0
Majonezy, musztardy, sosy	1	0
Kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe	1	0
Wyroby garmażeryjne i kulinarne	6	0
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	7	0
Suplementy diety	6	0
Pestycydy	3	0
RAZEM	148	15

Tabela 12: Jakość zdrowotna przedmiotów użytku (materiały i wyroby do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki).

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	4	0
Kosmetyki	4	0

Tabela 13: Badania sanitarne – wymazy z powierzchni naczyń stołowych, sprzętu kuchennego, rąk pracowników oraz tzw. zmiotki

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Wymazy sanitarne	24	0
Zmiotki	3	0

W 2015r. spośród wszystkich pobranych próbek zakwestionowano 15 próbek lodów z automatu, wyprodukowanych w 3 różnych zakładach.

Próbki zostały zakwestionowane z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne z powodu nadmiernego wzrostu mikroflory z rodzaju *Enterobacteriaceae*, co jest niezgodne z wymaganiami rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych. Przedsiębiorcy natychmiast zostali powiadomieni o wynikach badań i sami podjęli działania w celu wyeliminowania zanieczyszczeń. Przeprowadzili zabiegi mycia, dezynfekcji urządzeń, szkolenie personelu, następnie jakość lodów potwierdzili okazanymi wynikami badań laboratoryjnych.

Za czynności kontrolne, w wyniku których zostały stwierdzone niezgodności z przepisami prawa żywnościowego oraz za badania laboratoryjne zakwestionowanych próbek lodów przedsiębiorcy zostali obciążeni kosztami.

W zakładach, w których stwierdzono niewłaściwą jakość zdrowotną produkowanych lodów z automatu, zaplanowano kolejne czynności kontrolne wraz z pobraniem próbek lodów do badań laboratoryjnych, w celu sprawdzenia skuteczności podjętych przez przedsiębiorców działań.

4. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku w ramach współpracy z organami administracji samorządowej bierze czynny udział w realizowaniu programów „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” w zakresie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Współpraca z innymi inspekcjami oraz organami współpracującymi z PPIS w Szczecinku w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności odbywa się na bieżąco, poprzez ciągłą i aktualną wymianę informacji, przekazywanych pomiędzy inspekcjami w postaci pism do wykorzystania służbowego.

W okresie sezonu letniego przeprowadzono wspólne kontrole sanitarne obozów pod namiotami, w których uczestniczyły również służby policji.

5. Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia.

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, sprawdzano również prawidłowość przygotowywania posiłków. W 2015

przeprowadzono łącznie 36 teoretycznych ocen jadłospisów, głównie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych.

Od września 2015r. w czasie kontroli zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (D.U. 2015 poz. 1256).

W czasie kontroli stwierdzono, że prowadzący działalność zapoznali się z przepisami w/w rozporządzenia i na bieżąco wprowadzają w zakładach jego zasady. Często napotymano na trudności, problemy we wdrażaniu przepisów rozporządzenia, dlatego czynności kontrolne polegały głównie na edukacji podmiotów odpowiedzialnych za żywienie.

W związku z powyższym do dyrektorów szkół, przedszkoli oraz podmiotów odpowiedzialnych za żywienie w jednostkach systemu oświaty, przesłano pismo z informacją o udzielaniu przez pracowników tutejszej stacji informacji, wyjaśnień oraz konsultacji w zakresie zapisów w/w rozporządzenia.

6. Nadzór nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi.

Na terenie objętym nadzorem nie ma producentów oraz importerów suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Pod nadzorem znajduje się producent karmelków twardych, który produkuje jeden asortyment żywności wzbogaconej witaminą C: „Super MOC karmelki”. Zakład zgodnie z wymaganiami zgłosił o zamiarze wprowadzenia po raz pierwszy do obrotu na terytorium RP produktu wzbogaconego. W 2015r. w zakładzie przeprowadzono kontrolę sanitarną, w czasie której dokonano oceny oznakowania produktu wzbogaconego. Nieprawidłowości w znakowaniu nie stwierdzono.

Ponadto w 2015 roku przeprowadzono **33** kontrole w miejscach obrotu żywnością pod kątem sprawdzenia wprowadzania do obrotu suplementów diety, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywności wzbogaconej witaminami/składnikami mineralnymi. Kontrole obejmowały ocenę warunków sanitarno-higienicznych obiektów, w których w/w asortyment był wprowadzany do obrotu oraz oznakowanie tych artykułów. Ponadto w trakcie kontroli sprawdzono wprowadzanie do obrotu suplementy diety pn. BeMan i NoEnd, Hasta Man. W czasie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W celu sprawdzenia jakości w/w produktów oraz potwierdzenia oświadczeń umieszczonych na opakowaniach pobrano 19 próbek do badań laboratoryjnych, w tym 6 próbek suplementów diety do badań mikrobiologicznych, 7 próbek środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 6 próbek środków spożywczych wzbogaconych w witaminy i składniki mineralne. Próbkę zostały pobrane w oparciu o plan poboru próbek na 2015 rok. Próbkę nie były kwestionowane.

7. Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.

W 2015r. nadzorem sanitarnym objęto działalność żywieniową w czasie organizowanych imprez masowych. Przeprowadzono łącznie 19 kontroli sanitarnych na 3 imprezach masowych. Kontrolowane zakłady to głównie ruchome obiekty i punkty, w których przygotowywana i wprowadzana jest do obrotu żywności. Zakłady posiadają decyzje zatwierdzające wydane przez właściwych terenowo Inspektorów Sanitarnych. W czasie kontroli sprawdzane był głównie zaopatrzenie w wodę, bieżący stan sanitarno-higieniczny, orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W jednym przypadku stwierdzono rażące zaniedbania higieniczne (m.in. brak warunków do umycia rąk, brudne, zakurzone powierzchnie, brak warunków do przechowywania żywności

wymagającej chłodzenia). Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem karnym. Jeszcze w trakcie kontroli nieprawidłowości zostały usunięte.

IV. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY KOMUNALNEJ

1.1 Stan sanitarny wybranych obiektów

1.1.1 Ustępy publiczne

Liczba obiektów w ewidencji – 3; liczba obiektów skontrolowanych – 3; liczba przeprowadzonych kontroli – 9

Ustępy publiczne zlokalizowane są wyłącznie w Szczecinku. Podczas kontroli miały dobry stan sanitarno-higieniczny. Zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku było dobre. Decyzji nie wydawano.

W przypadku organizowania imprez masowych, zobowiązuje się organizatorów do zapewnienia w odpowiednich ilościach w stosunku do przewidywanej liczby uczestników ustępów przenośnych typu TOI-TOI.). Podczas kontroli zabezpieczenia sanitarnego imprez masowych nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy warunkami określonymi w decyzji na ich organizację a stanem faktycznym. Kontrolowano również uprzątnięcie terenu po zakończeniu imprezy.

1.1.2 Obiekty świadczące usługi hotelarskie skategoryzowane i nie objęte kategoryzacją.

Liczba obiektów w ewidencji – 70; liczba obiektów skontrolowanych – 68; liczba przeprowadzonych kontroli – 72.

Stan sanitarno – techniczny wszystkich obiektów nie budził zastrzeżeń. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowe zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz zachowanie właściwego reżimu sanitarnego. Prawidłowość zasiedlania pokoi była zachowana. Interwencji nie zanotowano.

1.1.3 Domy Pomocy Społecznej

Liczba obiektów w ewidencji – 1; skontrolowano – 1 ; liczba przeprowadzonych kontroli – 1

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.1.4 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie wybrane z powyższych usług.

Liczba obiektów w ewidencji – 107; liczba obiektów skontrolowanych – 102; liczba przeprowadzonych kontroli – 107;

Generalnie można stwierdzić, że stan sanitarny tej grupy obiektów jest dobry i nadal ulega poprawie. Zakłady kosmetyczne posiadają zatwierdzone przez PPIS w Szczecinku procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Odnotowano jedną interwencję dotyczącą drobnych uchybień w zakładzie kosmetycznym, które zostały w szybkim czasie usunięte. Decyzji administracyjnych i mandatów nie było.

1.1.5 Obiekty komunikacji publicznej

Liczba obiektów w ewidencji – 10; skontrolowano – 10 obiektów, liczba przeprowadzonych kontroli – 10; liczba przeprowadzonych kontroli środków transportu – 0.

Przeprowadzone kontrole sanitarne przystanków PKP wykazały, że małe przystanki wiejskie mieszczą się w starych i wyeksploatowanych budynkach. Ich remonty ograniczają się jedynie do minimum, ponadto z powodu braku stałego dozoru są często dewastowane. W ostatnim roku część z nich została zamknięta przez zarządców. Decyzji nie wydawano.

1.1.6 Cmentarze i zakłady pogrzebowe

Liczba obiektów w ewidencji – 34, skontrolowano – 34 obiekty, liczba przeprowadzonych kontroli – 36

Na terenie powiatu szczecineckiego działa pięć zakładów pogrzebowych.

Przy Zakładzie Pogrzebowym „ATENA” należącym do P.P.H.U. „STANDARBUD” S.J.S. Niezgoda, D. Syczewski – znajduje się prosektorium. Chłodnia jednorazowo może pomieścić 13 ciał w temperaturze około 5°C. Kontrolę nad temperaturą w chłodni sprawuje zaprogramowany elektroniczny termostat. Zakład Pogrzebowy należący do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. w Szczecinku przy ul. Cieślaka posiada chłodnię na 7 miejsc zlokalizowaną w Domu Przedpogrzebowym oraz pomieszczenie służące do przygotowywania zwłok do pochówku. Dla pracowników zapewniony jest węzeł sanitarny z ustępem i umywalką z bieżącą ciepłą i zimną wodą oraz szatnią. Pozostałe Zakłady Pogrzebowe będące pod naszym nadzorem korzystają z usług chłodni wyżej wymienionych zakładów. Dwa z nadzorowanych zakładów pogrzebowych świadczą usługi mycia i ubierania zwłok oraz wykonują kosmetykę pośmiertną, natomiast pozostałe prowadzą jedynie usługi dotyczące pochówku, ekshumacji i przewozów zwłok.

Stan sanitarno – techniczny i bieżący domów przedpogrzebowych bez zastrzeżeń.

1.2 Jakość wody przeznaczonej do spożycia

1.2.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę do spożycia.

- ocena jakości wody dostarczanej odbiorcom z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i podmiotów wg produkcji dobowej wody, z uwzględnieniem najczęściej kwestionowanych parametrów, krótko przyczyny występujących przekroczeń;
- postępowanie administracyjne,

W 2015 roku, jedynie w stosunku do jednego wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę (wod. Sitno) wydano decyzję administracyjną z uwagi na przekroczenie zawartości w wodzie amoniaku, która na wniosek zarządcy została przedłużona do końca stycznia 2016 r.

Ponadto z uwagi na przekroczenie pojedynczych dopuszczalnych parametrów fizykochemicznych wody (zapachu, mętności, jonu amonowego) w stosunku do 8 wodociągów wszczęto postępowanie administracyjne, które po dostarczeniu przez zarządców pozytywnych wyników badań wody zostało umorzone.

Ponadto w stosunku do jednego podmiotu korzystającego z własnego ujęcia tj UMIPOL Ewa Umińska, ul. Kościuszki 47-49, 78-400 Szczecinek zaopatrującego Zajazd „U Sokolnika” w Nowym Gonnym z uwagi na zawyżoną mętność i mangan oraz nieakceptowalny smak i zapach wydano decyzję administracyjną. Na koniec roku pozostała jedynie zawyżona zawartość manganu, którego poziom obniżał się w każdej kontrolnej próbce.

1.2.2 Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie:

Do PSSE w Szczecinku w 2015 roku wpłynęło 25 pism informujących o zaistniałych awariach. Zarządcy sieci wodociągowej podejmowali natychmiastowe działania naprawcze.

1.2.3 Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej:

Zakład Budżetowy Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą przy ulicy Pilskiej 3 w Szczecinku dokonał kilku drobnych modernizacji kilku stacji uzdatniania wody polegających na: odmalowaniu ścian i przewodów, a także odnowieniu elewacji zewnętrznych (w 2 stacjach).

1.2.4 Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia:

W przypadku wodociągów zarządzanych przez PWiK spółka z o.o. w Szczecinku, z uwagi na niedawno zakończone inwestycje realizowane w ramach Projektu „Dorzecze Parsęty”, działania naprawcze polegały jedynie na wypłukaniu sieci natomiast w pozostałych dotyczy to gminy wiejskiej Szczecinek (zarządzanych przez ZBGZWiK w Szczecinku) na jednej stacji uzdatniania wody dokonano wymiany złoża i zastosowano napowietrzanie. W porównaniu do lat ubiegłych jakość dostarczanej odbiorcom wody uległa znaczącej poprawie.

1.2.5 Inne podmioty zaopatrujące w wodę.

- 1. Liczba wodociągów skontrolowanych na jakość wody:** skontrolowano wszystkie – 7 wodociągów
- 2. Ocena jakości wody dostarczanej odbiorcom z poszczególnych wodociągów wg produkcji dobowej wody:**
  - wodociągi o produkcji do 100 m³ na dobę – 7 wodociągów

1.2.6 Prowadzone postępowanie administracyjne na jakość wody:

W stosunku do jednego podmiotu korzystającego z własnego ujęcia tj UMIPOL Ewa Umińska, ul. Kościuszki 47-49, 78-400 Szczecinek zaopatrującego Zajazd „U Sokolnika” w Nowym Gonnym z uwagi na zawyżoną mętność i mangan oraz nieakceptowalny smak i zapach wydano decyzję administracyjną. Na koniec roku pozostała jedynie zawyżona zawartość manganu, którego poziom obniżał się w każdej kontrolnej próbce.

1.2.7 Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie: - brak

1.2.8 Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej: - nie było

1.2.9 Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia: - Nie było .

1.3 Baseny kąpielowe

1.3.1 Ocena jakości wody basenowej i stanu sanitarno-technicznego basenów

W ciągu roku 2015, sporadycznie w niektórych nieckach parku wodnego AQUA TUR Sp. z o.o. w Szczecinku stwierdzano nieprawidłowości w zawartości chloru wolnego i chloru związanego. Na bieżąco telefonogramem, informowano o tym Zarządcę obiektu, który podejmował działania korygujące.

Zanotowano dwie interwencje od użytkowników basenu. Jedna dotyczyła hałasu i zapylenia podczas prac remontowych – podjęta kontrola nie potwierdziła zarzutów. W drugiej interwencji podniesiono zarzut zbyt zimnej wody w nieckach basenowych, co nie znalazło potwierdzenia podczas kontroli sprawdzającej.

1.4 Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej – szpitale

Od 01 stycznia 2014 roku organem właściwym w sprawie zadań i kompetencji dla szpitala powiatowego pod nazwą „Szpital w Szczecinku” jest Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Generalnie stan techniczny obiektów użyteczności publicznej jest dobry i z roku na rok ulega poprawie. Zdecydowanie poprawiła się jakość wody dostarczanej odbiorcom, na co miało wpływ ukończenie inwestycji pod nazwą „Gospodarka wodo-ściekowa w dorzeczu Parsęty. Bieżąca współpraca z zarządcami wodociągów oraz basenów układa się dobrze.

V. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1 Warunki sanitarno-techniczne

Podstawowym założeniem Higieny Dzieci i Młodzieży jest nadzór bieżący nad placówkami oświatowymi, wychowawczymi i rekreacyjnymi w zakresie warunków sanitarno-higienicznych w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie powstawaniu placówek nie odpowiadających normatywom techniczno-projektowym oraz sanitarnych

W roku 2015 pod nadzorem PPIS w Szczecinku było:

- **63 placówek oświatowo-wychowawczych** w tym:
  - 13 przedszkoli i punktów przedszkolnych,
  - 18 szkół podstawowych,
  - 7 gimnazjów,
  - 1 liceum ogólnokształcące,
  - 9 zespołów szkół, w skład których wchodzi: szkoły podstawowe, gimnazja i licea,
  - 1 internat,
  - 1 bursa, 1 szkoła językowa, Szkoła Muzyczna, Świetlica wiejska, Klub młodzieżowy
  - 4 świetlice działające na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
  - 4 żłobki niepubliczne,

Przeprowadzono 81 kontroli – wszystkie placówki zostały skontrolowane

- **79 turnusów wypoczynku podczas akcji zimowego i letniego wypoczynku** tj.:
  - 29 turnusów w obiektach całorocznych (pensjonaty, schroniska młodzieżowe)
  - 30 turnusów w obiektach sezonowych (internaty, szkoły)
  - 16 turnusów pod namiotami,
  - 2 półkolonie w miejscu zamieszkania

Przeprowadzono 79 kontroli.

Należy stwierdzić, że z każdym rokiem wypoczynek zimowy i letni przebiega w coraz lepszych warunkach sanitarno – higienicznych. Nie stwierdzono zatruc pokarmowych. Na terenie nadzorowanym nie występują placówki z ustępami zewnętrznymi. Na uwagę zasługuje fakt, iż w powiecie szczecineckim dzieci i młodzież mają dostęp do ciepłej wody oraz wszelkich środków higienicznych,

2. Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.

Dokonano oceny stanowisk pracy uczniów zarówno w zespołach szkół jak i szkołach podstawowych i gimnazjach. Meble szkolne są oznaczone w odpowiedni i czytelny sposób.

Uczniowie znają rozmiary krzeseł i stołów w których powinni siedzieć. Dyrektorzy, zgodnie z przepisami zaopatrują szkoły w meble z certyfikatami. Należy zaznaczyć, że ok.75% mebli nie posiada certyfikatów ale większość z nich jest w dobrym stanie technicznym. Oceniono pod względem higienicznym 26 rozkładów zajęć szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono

Prawidłowo opracowany plan zajęć dydaktycznych powinien uwzględniać :

- Równomierne obciążenie ucznia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia,
- Różnicowanie zajęć w każdym dniu nauki,
- Nie łączenie w kilku godzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu,
- Zorganizowanie wystarczająco długiej przerwy obiadowej.

3. Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

17 szkół posiada tzw. szkolny zespół sportowy a więc salę gimnastyczną – pełnowymiarową lub zastępczą z boiskiem szkolnym lub korzysta z pobliskiej infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką ale w bliskim sąsiedztwie np. Szkoła Podstawowa nr 4 „Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego w Szczecinku. Nadal w kilku szkołach zajęcia odbywają na korytarzach np. w Zespole Szkół nr 1 w Białym Borze-filia w Sępólnie Wielkim, czy w filii w Drzonowie.

W żadnej szkole, nie korzysta się z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego a jedynie sporadycznie po dodatkowych zajęciach. Część z natryskami jest nieużywana i zdewastowana.

4. Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach posiadających piaskownice stosuje się zabezpieczenia przed odchodami zwierzęcymi a piach wymieniany zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Właściwie zabezpiecza się także tereny szkół i innych placówek oraz zwraca uwagę na czystość otoczenia.

5. Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. "oddziałach zerowych" w placówkach oświaty.

We wszystkich szkołach podstawowych są utworzone oddziały zerowe. W 17 szkołach zapewniono właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń dla dzieci dostosowanych do wzrostu. W kilku placówkach brak jest możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. W większości szkół podstawowych brak jest wydzielonego placu zabaw-rekreacyjnego dla młodszych dzieci.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Na terenie powiatu stwierdza się zauważalną poprawę stanu sanitarno-technicznego szkół. Wzmoczony nadzór nad pomieszczeniami sanitarnymi uczniów w placówkach skutkuje znaczną poprawą warunków technicznych jak i zaopatrzenia w środki higieniczne. W placówkach oświatowo – wychowawczych nadal w okresie jesiennym i wiosennym pojawia się wszawica oraz świerz. PPIS w Szczecinku w celu przeciwdziałania tej chorobie oraz szeroko rozumianej profilaktyki organizuje dla wszystkich dyrektorów i pielęgniarek medycyny szkolnej szkolenie na temat podstaw prawnych zapobiegania oraz działań w czasie pojawienia się tych chorób w placówce.

VI. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ i PROMOCJI ZDROWIA

W roku 2015 pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu szczecineckiego realizował zadania ukierunkowane głównie na:

I. Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu.

1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.

1.1. Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym ich rodziców i opiekunów *Czyste Powietrze Wokół Nas*

Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy i zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

1. zasięg 965 osób
2. wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkurs plastyczny „Czyste powietrze wokół nas”, zamieszczono informację na stronie BIP PSSE

1.2. Program edukacji antynikotynowej dla uczniów klas I – III szkół podstawowych *Nie Pal Przy Mnie, Proszę*

Celem programu jest kształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach w których inne osoby palą przy nich papierosy. Program ma na celu uświadomić dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia oraz uwrażliwienie na szkodliwość palenia biernego. Głównymi adresatami programu są uczniowie klas I – III szkół podstawowych.

1. Zasięg: 1758 osób
2. wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkurs plastyczny „**Nie Pal Przy Mnie, Proszę**”, oraz konkurs wiedzy o tematyce antynikotynowej zamieszczono informację na stronie BIP PSSE

1.3. Program edukacji antynikotynowej dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów *Znajdź Właściwe Rozwiązanie*

Celem programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum. Program uczy jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, pomaga w umacnianiu poczucia własnej wartości, budowania pozytywnego myślenia o sobie i kształtowaniu ważnych umiejętności w kontaktach z ludźmi.

1. Zasięg: 2319
2. wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, zamieszczono informację na stronie BIP PSSE

1.4. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu

Celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy.

1. zasięg: 15800 osób

2. wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne w szkołach powiatu, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, zorganizowano imprezę prozdrowotną, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych PSSE i UMiG Borne Sulinowo

1.5. Kampania społeczna kierowana dla osób palących, odchody **Światowego Dnia Rzucania Palenia**

Kampania adresowana nie tylko do osób dorosłych, uzależnionych od palenia tytoniu ale również do osób młodych eksperymentujących z papierosami i palących okazjonalnie i towarzysko oraz do osób palących przy innych osobach niepalących w tym przy dzieciach. Celem kampanii jest prowadzenie działań edukacyjnych na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zachęcanie osób palących do zerwania z nałogiem.

1. zasięg: 5733 osób
2. wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne w szkołach powiatu, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych (PSSE, UMiG Borne Sulinowo, Zachodniopomorska OHP, Miejski Portal Informacyjny)

1.6. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Celem programu jest wzmocnienie realizacji *ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych*, oraz informowanie o konsekwencjach zdrowotnych używania tytoniu (czynne i bierne palenie)

1. Zasięg 185 osób
2. wybrane działania – przesłano listy intencyjne, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

2. Program edukacyjny „*Trzymaj Formę!*”

Program TRZYMAJ FORMĘ skierowany jest do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych i ostatnich klas szkół podstawowych oraz ich rodziców. Odnosi się do promocji racjonalnego żywienia i aktywności fizycznej

1. Zasięg: 2882osób
2. Wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne w szkołach powiatu, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, zorganizowano imprezy prozdrowotne na terenie powiatu, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych PSSE, Miejski Portal Informacyjny

3. „Krajowy Program zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”

Celem programu jest popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postaw tolerancji wobec zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS, ograniczenie się rozprzestrzeniania zakażeń HIV oraz zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

1. Zasięg: 3229 os
2. Wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz dla personelu medycznego ośrodków zdrowia i jednostek

współpracujących, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przesłano listy intencyjne, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, prowadzono instruktaże indywidualne

3.1. Kampanie Społeczne KC ds. AIDS

Celem kampanii jest popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postaw tolerancji wobec zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS.

1. Zasięg: 6634 os
2. Wybrane działania –przesłano listy intencyjne, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, prowadzono instruktaże indywidualne, udzielano wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych (PSSE i GAWEX)

3.2. Obchody Światowego Dnia AIDS

Celem akcji było popularyzowanie wiedzy na temat HIV/AIDS, promocja testowania w kierunku HIV, kształtowanie postaw tolerancji wobec zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS, ograniczenie się rozprzestrzeniania zakażeń HIV oraz zapewnienie odpowiedniego działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, prowadzono wykłady dla młodzieży, przeprowadzono konkursy plastyczne i wiedzy w szkołach, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych (PSSE, UMiG Borne Sulinowo „Gim nr 2”), prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

4. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”;

Celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym tj. pomiędzy 15 a 49 r.ż.

1. Zasięg: 19856 os
2. Wybrane działania – przeprowadzono szkolenia dla jednostek współpracujących z PSSE w celu propagowania programu, prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z młodzieżą w formie prelekcji, przeprowadzono konferencję naukowo – szkoleniową, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych (PSSE, UMiG Borne Sulinowo, Miejski Portal Informacyjny, TV Zachód), prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, prowadzono instruktaże indywidualne.

4.1 Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”

Celem programu jest edukacja w zakresie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z używania przez młodzież alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

1. Zasięg: 191 osób
2. Wybrane działania – przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu, prowadzono zajęcia edukacyjne z młodzieżą w formie prelekcji, zamieszczono informacje na stronie BIP PSSE, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

5. Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół gimnazjalnych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach

Celem programu jest ograniczenie używania modyfikowanych narkotyków przez młodzież szkolną w wieku gimnazjalnym

1. Zasięg: 262 osób
2. Wybrane działania –prowadzono zajęcia edukacyjne z młodzieżą w formie prelekcji, przesłano listy intencyjne.

6. Program przedszkolny dot. zdrowia jamy ustnej i zapobiegania próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”

Celem programu jest ograniczenie próchnicy i kształtowanie prozdrowotnych zachowań w zakresie higieny jamy ustnej u dzieci przedszkolnych

1. Zasięg: 486 osób
2. Wybrane działania –prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przesłano listy intencyjne, przeprowadzono szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu

II. Główne akcje realizowane na terenie powiatu

1. Bezpieczne Ferie

Cele interwencji: edukacja dzieci oraz młodzieży w zakresie bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas ferii.

1. grupa docelowa: mieszkańcy i dzieci wypoczywający na terenie powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 9234 osób
3. Wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne dla uczestników zimowego wypoczynku, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych, prowadzono instruktaże indywidualne, zorganizowano imprezę zdrowotną, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

2. Światowy Dzień Zdrowia

Cele akcji: podniesienie świadomości społeczeństwa dotyczących zdrowej żywności i pomoc w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie,

1. grupa docelowa : mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 7463 osób
3. Wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne dla młodzieży, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przygotowano stoiska edukacyjne,

3. Bezpieczne Wakacje

Cele interwencji: edukacja dzieci oraz młodzieży w zakresie bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas wakacji

1. grupa docelowa: mieszkańcy i dzieci wypoczywający na terenie powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 15674 osób
3. Wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne i konkursy wiedzy dla uczestników letniego wypoczynku, zorganizowano wystawy prac plastycznych, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych

4. Profilaktyka używania „nowych narkotyków” – Dopalacze

Cele interwencji: edukacja młodzieży i dorosłych w zakresie nowych narkotyków tzw. dopalaczy w celu podniesienia odpowiedzialności za własne zdrowie, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu.

1. grupa docelowa: mieszkańcy, młodzież i dzieci powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 3198 osób
3. Wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z dziećmi w formie prelekcji, przeprowadzono konkursy plastyczne i konkursy wiedzy dla młodzieży, udzielono, zamieszczono informacje na stronach internetowych, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono szkolenia dla jednostek współpracujących z PSSE w celu propagowania akcji.

5. Profilaktyka nowotworów: „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata 2006-15” (w tym realizacja zadań pilotażowych w ramach projektu „Szkoła promująca Europejski Kodeks Walki z Rakiem”)

Cele programu to poprawa świadomości onkologicznej społeczeństwa inicjowana przez dzieci i młodzież. Spodziewana poprawa udziału mieszkańców województwa w badaniach przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych. Inspiracje do zachowań prozdrowotnych populacji

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 18164 osób
3. Wybrane działania – prowadzono narady z partnerami akcji, prowadzono zajęcia edukacyjne z młodzieżą w formie prelekcji, przeprowadzono konferencję naukowo – szkoleniową, przesłano listy intencyjne, udzielono wywiadów radiowo – TV, zamieszczono informacje na stronach internetowych (PSSE, TV GAWEX), prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, prowadzono instruktaże indywidualne, przygotowano stoiska edukacyjne, zorganizowano wystawy edukacyjne

6. STOP! HCV

Cel akcji to zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu na temat bezpieczeństwa zdrowia oraz metod zapobiegania zakażeniom HCV, zwiększenie poziomu

wiedzy na temat zakażeń HCV poprzez przekazywanie informacji dotyczących możliwych dróg zakażenia .

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 136 osób
3. Wybrane działania – przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, prowadzono instruktaże indywidualne prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych,

7. Profilaktyka grypy

Cel akcji podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej związanej z ochroną przed zakażeniem wirusem grypy, a także zwiększenie umiejętności radzenia sobie w sytuacji wystąpienia zachorowania, uświadomienie działań sprzyjających zachowaniu zdrowia w kontekście zachorowań na grypę.

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 2813 osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przygotowano wystawki, prowadzono instruktaże indywidualne, przesłano list intencyjny, zamieszczono informację na stronę internetową

8. Europejski Dzień wiedzy o Antybiotykach

Cele interwencji: podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie rozprzestrzeniania się antybiotykoodporności, uświadomienie społeczeństwu, iż niewłaściwe lub nadmierne stosowanie antybiotyków może doprowadzić do poważnych skutków zdrowotnych, zwiększenie poziomu wiedzy na temat właściwego i odpowiedzialnego stosowania antybiotyków

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 2337 osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przygotowano wystawki, prowadzono instruktaże indywidualne, przesłano list intencyjny, zamieszczono informację na stronę internetową.

9. Europejski Tydzień Szczepień

Cele interwencji: podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie korzyści dla zdrowia jakie przynoszą szczepienia oraz propagowanie szczepień jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom, uświadomienie społeczeństwu, iż szczepienia ochronne dają korzyści w postaci odporności zbiorowiskowej ogółu społeczeństwa, zwiększenie poziomu wiedzy na temat ochrony osób narażonych w sposób szczególny na choroby przewlekłe.

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 407osób
3. Wybrane działania –Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przygotowano wystawki, prowadzono instruktaże indywidualne

10. Światowy Dzień FAS

Cele interwencji: podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie odpowiedzialnego macierzyństwa i ojcostwa, głównie w odniesieniu do nadużywania alkoholu, uświadomienie społeczeństwu, a w szczególności młodym ludziom jakie konsekwencje zdrowotne dla dziecka niesie za sobą przenikający przez łożysko alkohol, zwiększenie poziomu wiedzy na temat problemów dzieci z zespołem FAS

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego

2. Zasięg: 641osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przesłano list intencyjny do szkół i placówek powiatu, przygotowano punkty edukacyjnych jako wystawki na terenie szpitala i PSSE, prowadzono rozmowy telefoniczne jako instruktaże indywidualne

11. Profilaktyka odkleszczowa

Cele interwencji: edukacja mieszkańców powiatu w zakresie bezpieczeństwa zdrowia, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 1976osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przygotowano wystawki, zamieszczono informację na stronach internetowych, zorganizowano konkurs plastyczny

12. Zatrucia pokarmowe – zatrucia grzybami

Cele interwencji: podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej związanej profilaktyką chorób układu pokarmowego w tym zatruc pokarmowych, uświadomienie działań sprzyjających zachowaniu zdrowia w kontekście zatruc pokarmowych

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 1257osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, zamieszczono informację na stronach internetowych, udzielono wywiadu TV, zorganizowano konkurs plastyczny oraz konkurs leśny z grzybobraniem

13. Profilaktyka wszawicy

Cele interwencji: edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozprzestrzeniania wszawicy w celu podniesienia odpowiedzialności za własne zdrowie, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu;

1. grupa docelowa: mieszkańcy powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 868osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, przeprowadzono szkolenie dla dyrektorów placówek przedszkolnych powiatu, prowadzono instruktaże indywidualne

14. Profilaktyka próchnicy

Cel główny: prowadzenie edukacji prozdrowotnej w zakresie higieny i zdrowia jamy ustnej wśród dzieci i ich opiekunów, kształtowanie właściwych nawyków higienicznych w zakresie zdrowia jamy ustnej u dzieci, kształtowanie właściwych nawyków dietetycznych w zakresie zdrowia jamy ustnej u dzieci, wprowadzenie i popularyzacja treści prozdrowotnych w zakresie zdrowia jamy ustnej wśród nauczycieli przedszkolnych i rodziców (opiekunów) dzieci

1. grupa docelowa: mieszkańcy w szczególności dzieci powiatu szczecineckiego
2. Zasięg: 2252osób
3. Wybrane działania – Przeprowadzono spotkania edukacyjne w formie prelekcji, udzielono wywiadu dla lokalnej TV

III. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI.

Nadrzędnym celem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Szczecinku było promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywizację lokalnej społeczności powiatu, jak także działań w zakresie zachowań prozdrowotnych i kształtowania odpowiedzialności za swoje zdrowie. Podejmowane działania to także współpraca z władzami samorządowymi na rzecz edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia przy realizacji programów profilaktycznych i akcji nieprogramowych służących poprawie zdrowia dzieci, młodzieży i osób dorosłych w powiecie. Prowadzona jest także stała współpraca z lokalnymi mediami, w których nagłaśniane są akcje profilaktyczne i programy zdrowotne.

Istotnym elementem działalności pracownika OZiPZ obok edukacji zdrowotnej jest kontynuowanie współpracy z przedstawicielami samorządów na rzecz tworzenia lokalnych środowisk promujących zdrowie zarówno w miejscach pracy, jak i w szkołach.

VII. NADZÓR BIEŻĄCY NAD ZAKŁADAMI PRACY

1. Nadzorowane zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDN/NDS) wg PKD.

Na terenie Szczecinka i powiatu szczecineckiego skontrolowano 118 zakładów pracy z czego w 38 przypadkach stwierdzono przekroczenia NDN i NDS czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy- pył, hałas, drgania mechaniczne. Na podstawie wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przeprowadzanych w 2015 r. na stanowiskach pracy stwierdza się że, 148 osób pracuje w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych na jeden lub więcej czynników. Ilość narażonych pracowników na czynniki w zakładach pracy objętych nadzorem w 2015 roku przedstawia się następująco:

- ✓ pyły – 4 osoby,
- ✓ hałas i wibracje – 134 osób

2 Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w sekcji higieny pracy

W ewidencji Higieny Pracy w 2015 roku znajdowało się 237 zakładów. Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w :

- PKD 16 Produkcja wyrobów z drewna – 865 zatrudnionych,
- PKD 27 Produkcja urządzeń elektrycznych – 459 zatrudnionych,
- PKD 10 Produkcja artykułów spożywczych – 560 zatrudnionych,
- PKD 17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru – 563 zatrudnionych
- PKD 47 – 332 zatrudnionych
- PKD 49 - Transport lądowy oraz transport wodociągowy – 543 zatrudnionych
- PKD 22 - Produkcja z wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 241 zatrudnionych

Ogółem w zakładach objętych ewidencją w 2015 roku zatrudnionych było 6169 osób.

W roku 2015 skontrolowano 118 zakładów w których łącznie przeprowadzono 155 kontroli. Liczba przeprowadzonych kontroli przewyższa liczbę skontrolowanych zakładów, ponieważ niektóre zakłady kontrolowane były więcej niż jeden raz w roku. Wynikało to najczęściej z konieczności przeprowadzenia kontroli sprawdzających potwierdzających usunięcie uchybień. W wyniku nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli wydano 39 decyzji administracyjnych nakładających na pracodawców obowiązki w zakresie poprawy warunków higieniczno- sanitarnych na stanowiskach pracy. Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły:

1. Braku aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 24
2. Zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – 2
3. Zapewnienie właściwych pomieszczeń higieniczno-sanitarnych – 15

4. Wykonania i udokumentowania lub zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z nią pracowników – 25
5. Wykonania lub zaktualizowania rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów – 13
6. Sporządzenia lub przedstawienia spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 1
7. Zapewnienia prawidłowego systemu udzielania pierwszej pomocy – 6
8. Zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji / procedur i zapoznania z nimi pracowników – 12
9. Zapewnienia prawidłowego sposobu przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin – 1
10. Zapewnienie prawidłowego przydziału i postępowania z odzieżą, obuwiem roboczym oraz środkami ochrony indywidualnej – 2
11. Sporządzenia lub zaktualizowania rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz rejestr prac narażających na działanie takich czynników – 4
12. Sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i/lub drgania mechaniczne – 8
13. Założenia lub przedłożenia rejestru chorób zawodowych i podejrzeń o takie choroby oraz wypadków przy pracy – 2
14. Brak badań lekarskich -1

Wydane decyzje administracyjne, zawierały łącznie 116 nakazów/obowiązków usunięcia nieprawidłowości

3. Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy.

W roku 2015 ewidencją PSSE objętych było 19 zakładów, z czego skontrolowano 8 zakładów pracy. Łącznie w tych zakładach pracuje 106 osób. Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze:

- ✓ pył drewna twardego.

4. Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.

W ewidencji PSSE w Szczecinku znajduje się 66 zakładów pracy, w których występują czynniki biologiczne. Dotyczy to głównie:

- ferm trzody chlewnej,
- zakładów usług leśnych,
- usług komunalnych,
- ochrony zdrowia,

Skontrolowano łącznie 26 zakładów pracy, w których przeprowadzono 43 kontrole. Ogólnie na czynniki biologiczne grupy 2 narażone są 426 osoby a grupy 3 -198.

5. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.

5.1 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – wprowadzający do obrotu.

W 2015 roku przeprowadzono w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin 18 kontroli. Wprowadzający do obrotu substancje i mieszaniny

chemiczne posiadali aktualne karty charakterystyki oraz spisy substancji i mieszanin chemicznych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

5.2 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – stosujący

Przeprowadzono 2 kontrole w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzono, iż pracodawcy systematycznie podejmują czynności zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników w związku z występowaniem w środowisku pracy czynników chemicznych. W przypadku jednego zakładu stwierdzono brak aktualnych spisów substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w działalności.

5.3 Produkty biobójcze w powiecie.

W ewidencji PSSE w Szczecinku znajduje się 30 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 16 kontroli w wyniku których nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. Choroby zawodowe.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku w roku 2015 wpłynęły 4 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej dotyczące:

- pozycji 26 wykazu chorób zawodowych – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza – 2 zgłoszenia
- pozycja 15 wykazu chorób zawodowych – przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych – 1 zgłoszenie
- pozycja 17 wykazu chorób zawodowych – nowotwory wywołane działaniem promieniowania jonizującego z prawdopodobieństwem indukcji przekraczającej 10% - u pracownika PKP z rozwiązaniem stosunkiem pracy.

7. Środki zastępcze

W 2015 r nie podejmowano czynności kontrolnych dotyczących wprowadzania do obrotu środków zastępczych (dopalaczy). Zbierano informacje dotyczącą zgłoszeń podejrzenia zatruc środkówami zastępczymi , przekazywane przez SOR w Szczecinku.

VIII. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W DZIAŁALNOŚCI PIONU ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W 2015r. w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Szczecinku, na podstawie art. 3, art. 10 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz. U. z 2015r. poz.1412) rozpatrzono ogółem 138 spraw/wniosków.

1. **28** opinii sanitarnych dotyczyło dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, wydane na podstawie art.3 pkt 3 i art.10 ust.1. pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz. U. z 2015r. poz. 1412) w tym: **18** dotyczyło obiektów nowych, przebudowywanych i rozbudowywanych, w związku z art.56 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (j.t. Dz. U. z 2013r. poz. 1409 z późn.zm.), **5** dotyczyło obiektów zmieniających sposób użytkowania z wykonaniem robót, w związku z art. 71 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1409 z późn.zm.), a **5**

dotyczyło lokali apteki ogólnodostępnej, w trybie art.100 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2001r. – Prawo farmaceutyczne (j.t. Dz. U. z 2008r. Nr 45 poz.271 z późn.zm.); sprzeciwów – nie wniesiono.

2. **1** opinia sanitarna dotyczyła uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej, wydanych na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz. U. z 2015r. poz. 1412); opinii negatywnych nie wydano.
3. Przeprowadzono **38** kontroli obiektów budowlanych, t.j. **30** kontroli związanych z dopuszczeniem obiektu budowlanych do użytkowania w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych, w tym **2** kontrole w trakcie budowy oraz **8** kontroli sprawdzających i interwencyjnych przeprowadzonych z innymi komórkami inspekcji; kontrole związane z dopuszczeniem obiektu do użytkowania dotyczyły sprawdzenia zgodności realizacji obiektu z zaopiniowaną pod względem higienicznym i zdrowotnym dokumentacją budowlaną, w zgodności z uzyskanym pozwoleniem na budowę/przebudowę/rozbudowę/ wykonanie robót/ pozwoleniem na zmianę sposobu użytkowania oraz obowiązującymi przepisami prawa.
4. W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art.3 pkt 1, art.10 ust.1 pkt 3 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz. U. z 2015r. poz. 1412), wydano:
  - **3** uzgodnienia dotyczące odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w myśl art. 46, art. 48 ust.1 i ust. 1a, w związku z art. 58 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn.zm.) ,
  - **9** uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w myśl art. 46 i art. 53, w związku z art. 58 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn.zm.);
  - **11** uzgodnień dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w myśl art.54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn.zm.).
5. W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 3, art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz. U. z 2015r. poz.1412) wydano:
  - **29** opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w ramach prowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszar Natura 2000, w myśl art. 59, w związku z art. 64 ust. 1 pkt 2 i art. 78 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn.zm.),
  - **4** opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w myśl art. 77 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, w związku z art. 78 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* – (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn.zm.);

- innych opinii, w ramach przeprowadzanych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko nie wydano.
6. Do ważniejszych realizacji dopuszczonych do użytkowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku zaliczyć można:
- a) obiekty użyteczności publicznej, usługowe i służby zdrowia
    - 5 aptek ogólnodostępnych, w tym 4 w Szczecinku i 1 w Barwicach,
    - Usługi zdrowia – psychoterapii i psychiatrii w Szczecinku,
    - Zakład opiekuńczo-pielęgnacyjny w Szczecinku,
    - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach,
    - Świetlica wiejska w Grabowie, gmina Biały Bór,
    - kościół i plebania w Białym Borze,
  - b) obiekty produkcyjne i komunalne
    - zakład produkcji mebli/stolarnia w Szczecinku,
    - warsztat mechaniczny – usługi gwarancyjne i pogwarancyjne maszyn rolniczych w Barwicach,
    - hala produkcyjno-magazynowa firmy KRONOSPAN w Szczecinku.
7. Inne sprawy – w drodze opinii, decyzji, postanowień – w ramach zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajęto **37** stanowiska, w tym:
- **2** w formie postanowień dotyczących sprostowania z urzędu błędu pisarskiego t.j. danych strony postępowania administracyjnego (w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania administracyjnego w związku z obciążeniem opłatą za czynności kontrolne i w decyzji-rachunku za czynności kontrolne związane z dopuszczeniem do użytkowania);
  - **1** decyzja dotycząca umorzenia postępowania w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla fermy trzody chlewnej w m. Czechy;
  - **2** to przekazanie sprawy innym organom do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami;
  - **1** to wyjaśnienia dotyczące kompetencji w złożonej do rozpatrzenia sprawie;
  - **5** to podtrzymanie zajętych w wydanych opiniach sanitarnych stanowisk;
  - **4** to przedłużenie terminu rozpatrzenia sprawy;
  - **14** to wezwanie do uzupełnienia złożonej do rozpatrzenia sprawy/dokumentacji;
  - **2** to prośba o opinię częściową;
  - **5** to odpowiedzi na zapytania dotyczące m.in. o uzgadnianie warunków zabudowy, o zasadach zgłaszania zakończenia budowy obiektów budowlanych w trybie art.56 ust.1 pkt 2 ustawy PB;
  - **1** to wyrażenie zgody na prowadzenie robót budowlanych (przejście przyłącza energetycznego) na terenie PSSE w Szczecinku;
  - decyzji dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą nie wydawano, **16** decyzji w tym zakresie wydał pion Epidemiologii;
  - za czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wystawiono **30** decyzji płatniczych.

PODSUMOWANIE

W 2015r. w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego rozpatrzono 138 sprawy, w wyniku których wydano pod względem merytorycznym 85 opinii sanitarnych, 2 postanowienia, 1 decyzję administracyjną, 34 stanowisk w formie innych pism i wystąpień oraz 16 decyzji dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (wydanych przez pion Epidemiologii). Przy rozpatrywaniu spraw zwracano szczególną uwagę na zabezpieczenie przed czynnikami szkodliwymi dla zdrowia i życia ludzi.

IX. SPIS TABEL i WYKRESÓW

Tabela 1 <i>Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2015 r.....</i>	<i>6</i>
Tabela 2 <i>Pokąsania przez zwierzęta.....</i>	<i>10</i>
Tabela 3 <i>Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2015r.....</i>	<i>11</i>
Tabela 4 <i>Zachorowania na gruźlicę.....</i>	<i>11</i>
Tabela 5 <i>Stan zaszczepienia w roku 2015 r osób narażonych na zakażenie (tężec, wścieklizna) oraz osób szczepionych szczepionkami nie finansowanymi przez Ministerstwo Zdrowia.....</i>	<i>12</i>
Tabela 6 <i>Stan zaszczepionych przeciwko WZW typu B w populacji powiatu w latach 2011 – 2015.....</i>	<i>13</i>
Tabela 7: <i>Odsetek zaszczepionych przeciwko WZW typu A w populacji powiatu w latach 2011 – 2015.....</i>	<i>13</i>
Tabela 8: <i>Stan zaszczepienia przeciwko grypie na terenie Powiatu Szczecinek w latach 2011-2015r.....</i>	<i>13</i>
Tabela 9: <i>Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2015r.....</i>	<i>17</i>
Tabela 10: <i>Dane dotyczące działalności nadzorowej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2014 – 2015.....</i>	<i>18</i>
Tabela 11: <i>Jakość zdrowotna krajowych i importowanych środków spożywczych.....</i>	<i>19</i>
Tabela 12: <i>Jakość zdrowotna przedmiotów użytku.....</i>	<i>20</i>
Tabela 13: <i>Badania sanitarne – wymazy z powierzchni naczyń stołowych, sprzętu kuchennego, rąk pracowników oraz tzw. zmiotki.....</i>	<i>20</i>